

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 08.10.2014, sp. zn. 31 Cdo 4134/2011, ECLI:CZ:NS:2014:31.CDO.4134.2011.1

Číslo: 18/2015

Právní věta: Regresní nárok České kanceláře pojistitelů na náhradu částek, které plnila ze škodné události namísto pojišťovny, s níž měl mít vlastník vozidla smlouvu uzavřenu, lze uplatnit vůči tomu, kdo její povinnost plnit z garančního fondu vyvolal. Tím je řidič vozidla nebo jeho provozovatel, nikoliv vlastník, který vozidlo nepojistil.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 08.10.2014

Spisová značka: 31 Cdo 4134/2011

Číslo rozhodnutí: 18

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Pojištění odpovědnosti za škodu

Předpisy: § 24 odst. 7 předpisu č. 168/1999Sb.
§ 24 odst. 8 předpisu č. 168/1999Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

O k r e s n í s o u d P r a h a - v ý c h o d r o z s u d k e m z e d n e 1 6 . 1 . 2 0 0 6 u l o ž i l d r u h é ž a l o v a n é , a b y z a p l a t i l a ž a l o b k y n i č á s t k u 6 2 3 5 9 K č s 3 , 5 % ú r o k e m z p r o d l e n í o d 2 1 . 1 0 . 2 0 0 4 d o z a p l a c e n í (v ý r o k p o d b o d e m I) a r o z h o d l o n á h r a d ě n á k l a d ů r í z e n í v e v z t a h u m e z i ž a l o b k y n í a d r u h o u ž a l o v a n o u (v ý r o k p o d b o d e m I I) . S o u d p r v n í h o s t u p n ě v ů č i d r u h é ž a l o v a n é ž a l o b ě v y h o v ě l n a z á k l a d ě z á k o n n ě f i k c e u z n á n í u p l a t n ě n ě h o n á r o k u p o d l e § 1 1 4 b o d s t . 5 o . s . ř . T e n t o r o z s u d e k n a b y l p r á v n í m o c i d n e 1 . 4 . 2 0 0 6 .

S o u d p r v n í h o s t u p n ě p o t ě r o z s u d k e m z e d n e 5 . 1 1 . 2 0 0 9 z a s t a v i l r í z e n í o 3 % ú r o k z p r o d l e n í p . a . z č á s t k y 6 2 3 5 9 K č o d 2 1 . 1 0 . 2 0 0 4 d o 9 . 5 . 2 0 0 8 v č e t n ě v ů č i p r v n í m u ž a l o v a n ě m u (v ý r o k p o d b o d e m I) , p r v n í m u ž a l o v a n ě m u a t ř e t í ž a l o v a n é u l o ž i l , a b y z a p l a t i l i ž a l o b k y n i č á s t k u 6 2 3 5 9 K č s 3 , 5 % ú r o k e m z p r o d l e n í o d 1 0 . 5 . 2 0 0 8 d o z a p l a c e n í s p o l e č n ě a n e r o z d í l n ě s d r u h o u ž a l o v a n o u (v ý r o k b o d e m I I) , t ř e t í ž a l o v a n é u l o ž i l , a b y z a p l a t i l a ž a l o b k y n i 3 , 5 % ú r o k z p r o d l e n í z č á s t k y 6 2 3 5 9 K č o d 2 1 . 1 0 . 2 0 0 4 d o 9 . 5 . 2 0 0 8 v č e t n ě s p o l e č n ě a n e r o z d í l n ě s d r u h o u ž a l o v a n o u (v ý r o k p o d b o d e m I I I) a r o z h o d l o n á h r a d ě n á k l a d ů r í z e n í (v ý r o k y p o d b o d y I V a ž V I) .

K o d v o l á n í t ř e t í ž a l o v a n é K r a j s k ý s o u d v P r a z e r o z s u d k e m z e d n e 6 . 1 0 . 2 0 1 0 r o z s u d e k s o u d u p r v n í h o s t u p n ě v n a p a d e n ý c h v ý r o c í c h p o d b o d y I I a I I I v e v z t a h u k t ř e t í ž a l o v a n é z m ě n i l t a k , ž e ž a l o b a , j í ž s e ž a l o b k y n ě d o m á h a l a , a b y t ř e t í ž a l o v a n é b y l a u l o ž e n a p o v i n n o s t z a p l a t i t j í č á s t k u 6 2 3 5 9 K č s 3 , 5 % ú r o k e m z p r o d l e n í o d 2 1 . 1 0 . 2 0 0 4 d o z a p l a c e n í , s e z a m í t á (v ý r o k p o d b o d e m I) a r o z h o d l o

náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů (výroky pod body II a III).

Odvolací soud vyšel ze skutkového stavu věci zjištěného soudem prvního stupně, že dne 2. 4. 2001 došlo k dopravní nehodě ve Spolkové republice Německo, jejímž účastníkem byl (a výlučně ji způsobil) první žalovaný jako řidič vozidla Škoda Felicia Combi; leasingovou nájemkyní tohoto vozidla v okamžiku dopravní nehody byla druhá žalovaná a vlastníci vozidla třetí žalovaná. V době škodné události (dopravní nehody) nebylo k předmětnému automobilu sjednáno povinné pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla. Tato škodná událost byla likvidována německou pojišťovnou Allianz, přičemž žalobkyně vyplatila Německé kanceláři pojistitelů z garančního fondu celkovou částku 62 359,32 Kč (2000,62 EUR). V rámci regresu žalobkyně uplatnila žalobní nárok vůči všem třem žalovaným.

Odvolací soud se ztotožnil s níže uvedenou výjimkou závěru o pasivní legitimaci třetí žalované i s právním posouzením soudu prvního stupně – s aplikací příslušných ustanovení zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění účinném ke dni škodné události (2. 4. 2001 – dále jen „zákon č. 168/1999 Sb.“). Uvedl, že zejména z ustanovení § 24 odst. 7 citovaného zákona vyplývá aktivní legitimace, tedy regresní nárok žalobkyně, která v řízení prokázala plnění vůči třetímu subjektu.

Nesouhlasil však se závěrem soudu prvního stupně, že pasivně legitimovanou v tomto řízení je, vedle prvního žalovaného a druhé žalované, rovněž třetí žalovaná jako vlastnice vozidla.

Odkazuje na judikaturu Nejvyššího soudu (konkrétně na rozsudek ze dne 28. 1. 2010, sp. zn. [25 Cdo 3360/2007](#), který je – stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže – dostupný na webových stránkách Nejvyššího soudu) konstatoval, že Česká kancelář pojistitelů nemá postižní právo podle ustanovení § 24 odst. 7 zákona č. 168/1999 Sb. vůči vlastníkovi vozidla, který není osobou odpovědnou za škodu způsobenou provozem jeho vozidla, k němuž nebylo sjednáno povinné pojištění odpovědnosti za škodu. Upozornil, že Nejvyšší soud již v předchozích rozhodnutích dovodil, že za osobu bez pojištění odpovědnosti, vůči níž má Česká kancelář pojistitelů ve smyslu ustanovení § 24 odst. 2 písm. b) zákona č. 168/1999 Sb. právo na náhradu, je třeba považovat osobu, která za způsobenou škodu odpovídá, nikoliv (pouze) osobu, která nesplní povinnost uzavřít k vozidlu pojistnou smlouvu ve smyslu ustanovení § 4 tohoto zákona. Za škodu způsobenou provozem motorového vozidla totiž odpovídá podle ustanovení § 427 a násl. zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, jeho provozovatel a podle ustanovení § 420 odst. 1 obč. zák. pak jeho řidič, pokud způsobil škodu zaviněným porušením právní povinnosti, nejde-li o případ uvedený v ustanovení § 420 odst. 2 obč. zák. Má-li tedy žalobkyně podle ustanovení § 24 odst. 7 ve spojení s § 24 odst. 2 písm. b) zákona č. 168/1999 Sb. právo postihu vůči tomu, kdo odpovídá za škodu způsobenou provozem nepojištěného vozidla, nemůže mít toto postižní právo proti tomu, kdo za škodu nenesl odpovědnost, byť by jako vlastník vozidla nesplnil svoji povinnost uzavřít pojistnou smlouvu o pojištění odpovědnosti. Odvolací soud uzavřel, že vlastník vozidla, není-li řidičem ani provozovatelem vozidla (což je projednávaný případ), není osobou odpovědnou za vznik škody z dopravní nehody a podle tehdejší právní úpravy ustanovení § 24 zákona č. 168/1999 Sb. nemá vůči pohledávce žalobkyně solidární povinnost k plnění. Zcela irelevantní je přitom skutečnost, že dle nyní platného ustanovení § 24 odst. 9 citovaného zákona již tato solidární odpovědnost třetí žalované dána je.

Proti rozsudku odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání, jehož přípustnost dovozuje z ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř., přičemž uplatňuje dovolací důvod podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř., tj. že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Nesprávné právní posouzení věci bylo dle dovolatelky způsobeno chybnou aplikací zákona č. 168/1999 Sb. odvolacím soudem.

Pochybení odvolacího soudu spatřuje žalobkyně zejména v nesprávném posouzení odpovědnosti třetí žalované jako vlastnice vozidla podle zákona č. 168/1999 Sb. Zdůrazňuje, že otázka odpovědnosti vlastníka škodícího vozidla byla v právní praxi již vyřešena usnesením Ústavního soudu ze dne 11. 3. 2008, sp. zn. [III. ÚS 812/06](#) (usnesení je – stejně jako další níže citovaná rozhodnutí Ústavního soudu – dostupné na webových stránkách Ústavního soudu), z něhož dále cituje.

Dále odvolacímu soudu vytýká, že pominul odpovědnost třetí žalované jakožto provozovatelky vozidla. Uvádí, že odvolací soud své právní úvahy směřoval výhradně k vyvrácení odpovědnosti třetí žalované coby vlastnice vozidla. Zcela přitom pominul, že prvostupňový soud dospěl na základě provedených důkazů k závěru, že třetí žalovaná byla nejen vlastnící, ale s ohledem na ukončenou leasingovou smlouvu též provozovatelkou vozidla.

Dovolatelka navrhl, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

V dalším podání pak dovolatelka odkázala též na náleží Ústavního soudu ze dne 23. 8. 2012, sp. zn. [II. ÚS 561/12](#) (uveřejněný pod č. 144/2012 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu), v němž byl potvrzen závěr vyjádřený ve shora uvedeném usnesení Ústavního soudu České republiky.

Třetí žalovaná se k dovolání žalobkyně nevyjádřila.

N e j v y š š í s o u d dovolání zamítl.

Z o d ů v o d n ě n í :

Tříčlenný senát č. 23, který měl podle rozvrhu práce Nejvyššího soudu dovolání projednat a rozhodnout o něm, dospěl při výkladu ustanovení § 24 odst. 7 a § 24 odst. 2 písm. b) zákona č. 168/1999 Sb. k závěru odlišnému od toho, k němuž dospěl Nejvyšší soud v usnesení ze dne 28. 1. 2010, sp. zn. [25 Cdo 3360/2007](#), a v rozsudku ze dne 30. 11. 2010, sp. zn. [25 Cdo 3964/2008](#), v nichž dovedil, že není-li vlastník vozidla osobou odpovědnou za škodu způsobenou provozem jeho vozidla, k němuž nebylo sjednáno povinné pojištění odpovědnosti za škodu, nemá vůči němu Česká kancelář pojistitelů postizní právo podle § 24 odst. 7 zákona č. 168/1999 Sb., ve znění účinném před novelou provedenou zákonem č. 377/2005 Sb. Rovněž v rozsudcích Nejvyššího soudu ze dne 17. 1. 2008, sp. zn. [32 Cdo 2837/2007](#), a ze dne 11. 3. 2008, sp. zn. [25 Cdo 1778/2007](#), příslušné senáty dovedily, že za osobu bez pojištění odpovědnosti, vůči níž má Česká kancelář pojistitelů ve smyslu § 24 odst. 2 písm. b) zákona právo na náhradu, je třeba považovat osobu, která za způsobenou škodu odpovídá, nikoliv osobu, která nesplní povinnost uzavřít k vozidlu pojistnou smlouvu ve smyslu § 4 tohoto zákona. Ke shodnému závěru dospěl Nejvyšší soud např. i v usnesení ze dne 19. 5. 2011, sp. zn. [25 Cdo 4309/2009](#), a v rozsudku ze dne 1. 7. 2008, sp. zn. [25 Cdo 990/2008](#).

Z toho důvodu senát č. 23 rozhodl o postoupení věci (podle § 20 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů) velkému senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu (dále jen „velký senát“). Velký senát pak věc projednal a rozhodl o ní v souladu s ustanoveními § 19 a § 20 odst. 1 uvedeného zákona.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) úvodem poznamenává, že rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (do 31. 12. 2012) se podává z bodu 7 článku II části první zákona č. 404/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Nejvyšší soud po zjištění, že dovolání bylo podáno včas osobou k tomu oprávněnou (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), řádně zastoupenou advokátem (§ 241 odst. 1 o. s. ř.), je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a) o.

s. ř. a opírá se o způsobilý dovolací důvod podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř., rozhodnutí odvolacího soudu přezkoumal podle ustanovení § 242 odst. 1 a 3 o. s. ř.

Podle ustanovení § 242 odst. 3 o. s. ř. lze rozhodnutí odvolacího soudu přezkoumat jen z důvodů uplatněných v dovolání. Je-li dovolání přípustné, dovolací soud přihlédně též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř., jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, i když nebyly v dovolání uplatněny. Uvedené vady řízení se z obsahu spisu nepodávají a dovolatelka takové vady ani nenamítá.

Dovolatelka nesouhlasí se závěrem odvolacího soudu, že třetí žalovaná není jakožto vlastník předmětného vozidla v projednávané věci pasivně legitimována.

Nesprávné právní posouzení věci ve smyslu § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř., které žalobkyně uplatnila jako dovolací důvod, může spočívat v tom, že odvolací soud věc posoudil podle nesprávného právního předpisu, nebo že správně použitý právní předpis nesprávně vyložil, případně jej na zjištěný skutkový stav věci nesprávně aplikoval.

Dovolatelkou namítanou otázkou výkladu ustanovení § 24 odst. 2 písm. b) a § 24 odst. 7 zákona č. 168/1999 Sb., ve znění účinném před novelou provedenou zákonem č. 47/2004 Sb., tedy ve znění účinném do 30. 4. 2004, resp. ustanovení § 24 odst. 8 zákona č. 168/1999 Sb., ve znění účinném před novelou provedenou zákonem č. 377/2005 Sb., tedy ve znění účinném od 1. 5. 2004 do 28. 9. 2005, se Nejvyšší soud opakovaně zabýval ve svých rozhodnutích, např. v rozsudku ze dne 17. 1. 2008, sp. zn. [32 Cdo 2837/2007](#), v rozsudku ze dne 11. 3. 2008, sp. zn. [25 Cdo 1778/2007](#), v rozsudku ze dne 1. 7. 2008, sp. zn. [25 Cdo 990/2008](#), v rozsudku ze dne 28. 1. 2010, sp. zn. [25 Cdo 3360/2007](#), v rozsudku ze dne 31. 3. 2010, sp. zn. [25 Cdo 2821/2008](#) (ústavní stížnost proti tomuto rozsudku byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 29. 7. 2010, sp. zn. [III. ÚS 1758/2010](#)), v rozsudku ze dne 30. 11. 2010, sp. zn. [25 Cdo 3964/2008](#), či v rozsudku ze dne 19. 5. 2011, sp. zn. [25 Cdo 4309/2009](#). Nejvyšší soud v těchto rozsudcích dovedl, že za osobu bez pojištění odpovědnosti, vůči níž má Česká kancelář pojistitelů ve smyslu § 24 odst. 2 písm. b) zákona č. 168/1999 Sb. právo na náhradu, je třeba považovat osobu, která za způsobenou škodu odpovídá, nikoliv osobu, která nesplní povinnost uzavřít k vozidlu pojistnou smlouvu ve smyslu § 4 tohoto zákona.

K rozdílnému závěru dospěl Ústavní soud v nálezu, sp. zn. [II. ÚS 561/12](#), a v nálezu z téhož dne sp. zn. [II. ÚS 1463/11](#) uveřejněném pod číslem 140/2012 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu. Ústavní soud České republiky dovedl, že povinnost České kanceláře pojistitelů k výplatě plnění namísto pojistitele primárně vzniká jako důsledek porušení povinnosti vlastníka vozidla stanovené mu v § 4 zákona č. 168/1999 Sb., proto České kanceláři pojistitelů přísluší podle § 24 odst. 7 (II. ÚS 561/12), resp. podle § 24 odst. 8 (II. ÚS 1463/11) citovaného zákona vůči vlastníkovvi nepojištěného vozidla postizní právo. Vlastník nepojištěného vozidla je tedy osobou, která vyvolala povinnost plnit z garančního fondu České kanceláře pojistitelů, a proto je pasivně legitimován ve sporu o regresní nárok České kanceláře pojistitelů na náhradu částek, které plnila za škodné události namísto pojišťovny, s níž měl mít vlastník vozidla smlouvu uzavřenou.

Vzhledem k tomu, že Ústavní soud argumentoval v citovaných nálezech mimo jiné vývojem právní úpravy, který měl potvrzovat jeho závěr, je při zkoumání, zda odvolací soud věc správně právně posoudil, nezbytné předeslat, že zákon č. 168/1999 Sb. byl v rozhodných ustanoveních několikrát novelizován. Ustanovení § 24 odst. 7 zákona č. 168/1999 Sb. s účinností do 30. 4. 2004 znělo:

„Kancelář (Česká kancelář pojistitelů) má právo proti tomu, kdo odpovídá za škodu podle odstavce 2 písm. a) a b), na náhradu toho, co za něho plnila. Kancelář má právo proti pojistiteli na náhradu toho, co plnila za pojištěného podle odstavce 2 písm. c). Kancelář je povinna požadovat na příslušné kanceláři pojistitelů náhradu toho, co plnila poškozenému podle odstavce 2 písm. e).“

S účinností do 28. 9. 2005 (po novele provedené zákonem č. 47/2004 Sb.) obsahoval regulaci této otázky odstavec 8:

„Výplatou plnění z garančního fondu vzniká Kanceláři nárok vůči tomu, kdo odpovídá za škodu podle odstavce 2 písm. a) a b), na náhradu toho, co za něho plnila. Proti pojistiteli má Kancelář právo na náhradu toho, co plnila za pojištěného podle odstavce 2 písm. c) a podle § 24a odst. 1 písm. a). Kancelář je povinna požadovat na příslušném garančním fondu, popřípadě na příslušné kanceláři pojistitelů náhradu toho, co plnila poškozenému podle odstavce 2 písm. e) nebo formou náhradního plnění podle § 24a odst. 1 písm. b) a § 24b.“

Novelou č. 377/2005 Sb. se odstavec 8 s účinností od 29. 9. 2005 změnil následovně:

„Výplatou plnění z garančního fondu vzniká Kanceláři nárok vůči tomu, kdo odpovídá za škodu podle odstavce 2 písm. a) a b), na náhradu toho, co za něho plnila včetně nákladů na jinou osobu pověřenou Kanceláři vyřízením případu a poskytnutím plnění poškozenému nebo uplatněním nároku. Vůči pohledávce Kanceláře na náhradu podle věty první jsou solidárními dlužníky provozovatel a vlastník vozidla, jehož provozem byla způsobena škoda; řidič je takovým solidárním dlužníkem, pokud za tuto škodu odpovídá. Proti pojistiteli má Kancelář právo na náhradu toho, co plnila za pojištěného podle odstavce 2 písm. c) a podle § 24a odst. 1 písm. a). Kancelář je povinna požadovat na příslušném garančním fondu, popřípadě na příslušné kanceláři pojistitelů náhradu toho, co plnila poškozenému podle odstavce 2 písm. e) nebo formou náhradního plnění podle § 24a odst. 1 písm. b) a § 24b.“

Novelou č. 278/2009 Sb., účinnou od 1. 1. 2010, však byla regulace této otázky upravena v ustanovení § 24 odst. 9 takto:

„Výplatou plnění z garančního fondu vzniká Kanceláři právo vůči tomu, kdo odpovídá za škodu podle odstavce 2 písm. a), b) a g), na náhradu toho, co za něho plnila včetně nákladů na jinou osobu pověřenou Kanceláři vyřízením případu a poskytnutím plnění poškozenému nebo uplatněním tohoto práva; odpovídá-li za škodu více osob, pak za takovou pohledávku Kanceláře odpovídají tyto osoby společně a nerozdílně. Vůči pohledávce Kanceláře na náhradu podle věty první jsou solidárními dlužníky provozovatel a řidič vozidla, jehož provozem byla způsobena škoda; řidič pouze tehdy, pokud za škodu odpovídá. Nelze-li určit provozovatele, je solidárním dlužníkem vůči pohledávce Kanceláře vlastník vozidla. To neplatí pro vlastníka vozidla, jehož pojištění odpovědnosti zaniklo podle § 12 odst. 1 písm. d). Kancelář je povinna požadovat na příslušném garančním fondu, popřípadě na příslušné kanceláři pojistitelů náhradu toho, co plnila poškozenému podle odstavce 2 písm. e) nebo formou náhradního plnění podle § 24a odst. 1 písm. c) a § 24b.“

Pro posouzení dané věci je rozhodné, zda je třetí žalovaná osobou bez pojištění odpovědnosti, která odpovídá za škodu ve smyslu § 24 odst. 2 písm. b) zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, ve znění účinném ke dni pojistné události. Podle tohoto ustanovení poskytuje Kancelář z garančního fondu poškozenému plnění za škodu způsobenou provozem vozidla, za kterou odpovídá osoba bez pojištění odpovědnosti. Zákon č. 168/1999 Sb. ve znění rozhodném v řešeném sporu neobsahoval výčet subjektů, které jsou odpovědné. Nejvyšší soud se již ve svých předchozích rozhodnutích zabýval otázkou, které osoby vymezuje zákon pod pojmem „osoba bez pojištění odpovědnosti“.

V rozsudcích ze dne 17. 1. 2008, sp. zn. [32 Cdo 2837/2007](#), ze dne 11. 3. 2008, sp. zn. [25 Cdo 1778/2007](#), ze dne 1. 7. 2008, sp. zn. [25 Cdo 990/2008](#), ze dne 28. 1. 2010, sp. zn. [25 Cdo 3360/2007](#), ze dne 31. 3. 2010, sp. zn. [25 Cdo 2821/2008](#), ze dne 30. 11. 2010, sp. zn. [25 Cdo 3964/2008](#), či ze dne 19. 5. 2011, sp. zn. [25 Cdo 4309/2009](#), Nejvyšší soud dovodil, že za osobu bez pojištění odpovědnosti, vůči níž má Česká kancelář pojistitelů ve smyslu § 24 odst. 2 písm. b)

citovaného zákona právo na náhradu, je třeba považovat osobu, která za způsobenou škodu skutečně odpovídá, nikoli osobu, která porušila svoji povinnost vozidlo pojistit podle § 4 zákona. Za škodu způsobenou provozem motorového vozidla odpovídá podle § 427 a násl. obč. zák. jeho provozovatel a podle § 420 odst. 1 obč. zák. jeho řidič (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 1. 7. 2008, sp. zn. [25 Cdo 990/2008](#)), pokud způsobil škodu zaviněným porušením právní povinnosti, nejde-li o případ uvedený v § 420 odst. 2 obč. zák. (srov. též rozsudek bývalého Nejvyššího soudu SSR sp. zn. [1 Cz 101/77](#), uveřejněný pod číslem 29/1979 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek). Argumentace uvedených rozhodnutí Nejvyššího soudu, od níž nemá dovolací soud důvod se odchýlit ani nyní, je založena na tom, že pojištění odpovědnosti z provozu vozidla se podle § 6 odst. 1 zákona č. 168/1999 Sb. vztahuje na každou osobu, která odpovídá za škodu způsobenou tímto provozem, což jsou osoby uvedené shora.

Má-li tedy Česká kancelář pojistitelů podle § 24 odst. 7 ve spojení s § 24 odst. 2 písm. b) zákona č. 168/1999 Sb. právo postihu vůči tomu, kdo odpovídá za škodu způsobenou provozem nepojištěného vozidla, nemůže mít toto postízní právo proti tomu, kdo za škodu nenese odpovědnost, byť by jako vlastník vozidla nesplnil svou povinnost uzavřít pojistnou smlouvu o pojištění odpovědnosti.

Nejvyšší soud se ztotožňuje se závěrem Ústavního soudu, že regresní nárok České kanceláře pojistitelů na náhradu částek, které plnila ze škodné události namísto pojišťovny, s níž měl mít vlastník vozidla smlouvu uzavřenu, a který je předmětem žaloby uplatněné před obecnými soudy, je nikoliv klasickým sekundárním nárokem na náhradu škody ve smyslu obecných ustanovení občanského zákoníku (§ 420 odst. 1 obč. zák.), případně plynoucím ze zvláštní odpovědnosti z provozu vozidla (§ 427 obč. zák.), nýbrž originárním nárokem majícím původ v příslušných ustanoveních zvláštního zákona (§ 24 odst. 7 zákona č. 168/1999 Sb.), a že jej lze uplatnit vůči tomu, kdo její povinnost plnit z garančního fondu vyvolal. Osoba, která povinnost plnit z garančního fondu vyvolala, je ale řidič vozidla nebo jeho provozovatel. Nikoliv vlastník, který vozidlo nepojistil.

Ústavní soud v citovaných nálezech nad rámec výše uvedeného připomněl, že zákonodárce ostatně novelou ustanovení § 24 odst. 8 zákona č. 168/1999 Sb. (provedenou zákonem č. 377/2005 Sb.), zakotvující skutkovou podstatu regresního nároku stěžovatelky, upřesnil dikci zákonného ustanovení za účelem odstranění případných výkladových nejasností, neboť postavil najisto okruh pasivně legitimovaných subjektů mj. výslovným uvedením osoby vlastníka škodícího vozidla v případě, že tento je odlišný od osoby provozovatele vozidla. Ani z tohoto argumentu však nelze dovodit povinnost vlastníka vozidla k úhradě regresního nároku, jelikož následně (s účinností od 1. 1. 2010) došlo opět ke změně daného ustanovení tak, že odpovědným je provozovatel a řidič vozidla.

Vlastník vozidla je solidárním dlužníkem jen v případě, že nelze určit provozovatele vozidla.

Neobstojí ani argument dovolatelky, že se odvolací soud nezabýval tím, zda je třetí žalovaná provozovatelkou vozidla.

V posuzované věci již byla druhé žalované uložena pravomocným rozsudkem povinnost plnit dovolatelce její regresní nárok, a to v důsledku fikce uznání nároku podle § 114b odst. 5 o. s. ř. V žalobě přitom dovolatelka uváděla, že druhá žalovaná vozidlo provozovala a po výpovědi leasingové smlouvy neznemožnila jeho užívání prvním žalovaným. Regresní nárok dovolatelky tak byla podle pravomocného rozsudku povinna plnit jako provozovatelka vozidla druhá žalovaná. Odvolací soud proto nemohl přezkoumávat otázku, kdo byl provozovatelem vozidla, neboť o tom již bylo pravomocně rozhodnuto.

Ze shora uvedeného vyplývá, že rozsudek odvolacího soudu je z hlediska uplatněných dovolacích důvodů správný.

Nejvyšší soud proto podle § 243b odst. 2 o. s. ř. dovolání zamítl.